

Hi ha una gran varietat de «nacions», «nacionalismes» i «fets nacionals», des del nacionalisme propi de l'Estat-nació fins al de les nacions sense Estat. Per altra banda, el nacionalisme cultural emfasitza en particular la unitat identitària, reclamant o no canvis d'estructura política. En determinats indrets aquest nacionalisme incorpora també l'element ètnic i/o religió.

↘ PAÏSOS CATALANS

Amb una extensió de 70.520 quilòmetres quadrats i uns 14 milions d'habitants (2007), els Països Catalans, o països de llengua catalana, són els territoris en els quals els seus habitants parlen el català -en qualsevol de les seves variants-, o els territoris que formen part d'unitats geohistòriques de predomini català. En termes generals, els Països Catalans abasten la zona oriental de la Península Ibèrica, entre els Pirineus i el riu Segura al sud i la zona immediata al nord dels Pirineus, fins a l'estany de Salses i la serra de les Corberes al nord, l'arxipèlag de les Balears (que inclou el de les Pitiüses i el de Cabrera), les illes Columbretes, la de Tabarca i la Franja d'Aragó (Aragó). També es parla català a la ciutat sarda de l'Alguer i, residualment, a la comarca murciana del Carxe (Múrcia).

La concepció que la unitat lingüísticocultural del domini català permet definir el conjunt com a nació s'aferma a partir de la Renaixença, sota denominacions diverses. A partir dels anys seixanta del segle XX s'extén la idea de Països Catalans, sobretot en medis intel·lectuals i de l'oposició política i cultural al franquisme, fins a tenir una concreció important en el Congrés de Cultura Catalana (1975-1977). Arran de la Transició el concepte és abandonat pels sectors políticament majoritaris i amb presència a les institucions del nou règim.

La majoria de l'independentisme polític propugna la independència dels Països Catalans i la creació d'un Estat català. Altres corrents polítics nacionalistes utilitzen el terme «Països Catalans» com a sinònim de «territoris de parla catalana», sense considerar que hagin de formar forçosament una entitat política independent.

Iniciativa per Catalunya Verds

Més informació a:
www.iniciativa.cat

Correu electrònic de contacte:
fetnacional@iniciativa.cat

NACIÓ
NACIÓ SENSE ESTAT
LLENGUA PROPIA
NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA
SOBIRANIA NACIONAL
DRET D'AUTODETERMINACIÓ
ESTAT
FEDERALISME
NACIONALISME
PAÏSOS CATALANS

↘ GLOSSARI SOBRE LA
QÜESTIÓ NACIONAL

Iniciativa per Catalunya Verds

↳ NACIÓ

Conjunt de persones amb una comunitat d'història, de costums, d'institucions, d'estructura econòmica, de cultura i sovint de llengua, un sentit d'homogeneïtat i de diferència respecte a la resta de comunitats humanes, i una voluntat d'organització i projecció autònoma que els porta a voler-se dotar d'institucions polítiques pròpies i, al límit, fins a constituir-se en estat.

↳ NACIÓ SENSE ESTAT

Les nacions sense estat són comunitats humanes que, tot i tenint les característiques culturals o identitàries associades habitualment amb una nació, no disposen d'un estat propi i, en molts casos, no estan reconegudes oficialment com a comunitat diferenciada. Les nacions sense estat, per tant, estan incloses en estats on la nació predominant és una altra, o repartides entre diversos estats.

↳ LLENGUA PRÒPIA

Idioma de la comunitat històricament establerta en un territori i/o que hi neix.

A Catalunya és el català i actualment és la llengua d'ús normal i preferent de les administracions públiques i dels mitjans de comunicació públics de Catalunya; també és la llengua normalment emprada com a vehicular i d'aprenentatge en l'ensenyament perquè també és llengua oficial. A Catalunya, la llengua "pròpia" és la llengua nacional.

↳ NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA

Per a la sociolingüística, és un procés a través del qual una llengua accedeix a desenvolupar-se i usar-se dins d'àmbits que anteriorment estaven ocupats per una altra llengua. Als Països Catalans se sol utilitzar com a equivalent a language planning (planificació lingüística).

La normalització consisteix sobretot en l'elaboració i la implantació de normes d'ús lingüístic que tenen per objectiu incidir en tots els àmbits de la vida d'una societat i abasta dues vessants: la lingüísticocultural i la sociopolítica. En aquest segon aspecte, necessita la implicació de les forces polítiques i que s'exerceixi un cert grau de sobirania.

Se solen considerar prioritaris els àmbits on hi ha una major incidència comunicativa com l'ensenyament, la sanitat, la justícia, els mitjans de comunicació, el comerç i el lleure, a més de l'administració pública.

Catalunya disposa d'una Llei de política lingüística, aprovada el gener de 1998, que substituí la de Normalització Lingüística, aprovada el 6 d'abril de 1983.

↳ SOBIRANIA NACIONAL

Qualitat del poder polític d'un estat o d'un organisme que no és sotmès a cap altre poder. La sobirania nacional designa el fet que el poder polític recau en el conjunt d'individus que constitueixen una nació i no depenen de cap altra força externa. Sovint la sobirania nacional és atribuïda a la d'un Estat (i, doncs, a la de la seva ciutadania). Així, per exemple, la sobirania del poble basc o del català quedaria a mans de tota la ciutadania de l'Estat espanyol.

↳ DRET D'AUTODETERMINACIÓ

Dret d'una col·lectivitat humana, dins un marc territorial, de decidir lliurement el seu destí polític, especialment de constituir-se en entitat estatal autònoma o independent.

Aquest dret ha estat reconegut per les Nacions Unides per a tots els pobles, per bé que molts estats només el reconeixen en relació amb els processos de descolonització i independència o autodeterminació política de les colònies.

↳ ESTAT

Estructura política i administrativa que exerceix el control de la sobirania sobre un territori, i que hi té el monopoli de la violència legítima.

Segons la relació nació-Estat podem trobar estats a-nacionals, com el Vaticà; estats nacionals, on el territori de l'Estat coincideix amb la nació, i que poden ser uninacionals o plurinacionals; estats plurinacionals, en què el mateix Estat inclou diferents nacions o minories nacionals. L'Estat plurinacional, si es considera la realitat del concepte nació de nacions, pot donar lloc a un Estat-nacional plurinacional (Espanya), o a un Estat seminacional si l'Estat no nacional pretén la uninacionalitat contra la voluntat d'una o d'algunes

de les nacions o minories que inclou. Un exemple d'Estat no nacional plurinacional és l'actual Estat d'Israel.

Una altra classificació dels estats fa referència a la seva estructura: Estats unitaris i Estats d'estructura complexa (federacions, confederacions, i altres tipus intermedis).

↳ FEDERALISME

Ideologia que sosté que la millor forma d'organitzar un estat que consta de diferents comunitats nacionals o històriques és a través d'un pacte entre aquestes comunitats constituïdes en estats. Així, els diferents estats constituents de l'«estat federal» mantenen les seves particularitats: lleis pròpies, fins i tot un sistema constitucional propi, que pot tenir notables diferències respecte del comú, llengua, símbols, sistema judicial i penal, sistema escolar, administratiu, etc. El federalisme respon a la intenció de crear unitats polítiques àmplies, per això la presidència i les lleis fonamentals de l'Estat federal són comunes, així com la moneda, la política i el comerç exteriors, les duanes, els pesos i mesures, l'exèrcit, etc.

Des d'un punt de vista jurídic, l'estat federal és una unió de dret intern, basada en una constitució comuna, en virtut de la qual els components, a través del pacte, desapareixen com a subjectes de dret internacional.

No s'ha de confondre l'estat federal amb la confederació d'estats, amb la qual cadascun d'ells conserva totes les seves virtualitats de dret internacional.

La formació d'estats federals pot respondre a una força "centrípeta" (voluntat de constituir un Estat més gran i comú), com la descrita, o "centrífuga": la federalització pot ser una forma d'articular un estat compost de diferents nacions.

↳ NACIONALISME

El nacionalisme és una ideologia, un sentiment, una forma de cultura, o un moviment social que es centra en la nació. El nacionalisme català o catalanisme és un corrent social estructurat tant culturalment com política que preserva i promou el reconeixement de la personalitat nacional, política, lingüística i cultural de Catalunya o, també, del conjunt de terres de parla catalana, els anomenats Països Catalans.